

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
VASÚTI HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

**Általános forgalmi ismeretek
tanfolyam számára**

2025.

A Vasúti Hatósági Szervezetirányítási Kézikönyv 4.1.3. pontja alapján az általános forgalmi ismeretek tanfolyam tantervi és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Budapest, 2025. január 02.

Veszprémi László
főosztályvezető

Készítette:

Építési és Közlekedési Minisztérium

Közlekedési Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság

Vasúti Hatósági Főosztály

Hatályos: 2025. január 02-től

Tartalomjegyzék

I. Tartalomjegyzék.....	3
II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere.....	4
A képzéssel kapcsolatos adatok	4
III. Óraterv.....	5
Általános forgalmi ismeretek tanfolyam	5
IV. Általános módszertani útmutató a képzéshez	6
V. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója	7
A. Általános fogalmak, Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak	7
B. Biztonsági követelmények,	8
Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése.....	8
C. Vasúti Jelzések	10
Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás.....	10
D. Balesetvizsgálat rendszere	11
E. Gyakorlat.....	12

I. A képzés célja, feladata, követelményrendszere

A képzés célja

A képzés célja, hogy a hallgatók az általános forgalmi ismereteket és a vasúti közlekedés biztonságára vonatkozó szabályzatok, utasítások jóváhagyásával kapcsolatos alapvető ismereteket megszerezzék.

A képzés feladata, követelményrendszere

A tanfolyam során a hallgatóknak a következő ismereteket kell elsajátítaniuk, fejleszteniük annak érdekében, hogy képesítésük révén megfelelő szintű szakértelemmel rendelkezzenek:

- általános fogalmak ismerete a vasútiüzemi működés körében alkalmazandó jogszabályok helyes értelmezéséhez,
- a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény,
- Nemzeti forgalmi szolgálat és – forgalomirányítási előírás
Nemzeti Ajánlás és Nemzeti Előírás VME-02-00-NE/NA-2024/1-v.1.0,
- Rendkívüli események kezelése - Nemzeti ajánlás - VME-09-01-NA-2024/1-v.1.0,
- A helyi közforgalmú vasúti műszaki előírások - Nemzeti előírás
VME-50-01-NE-2024/1-v1.0,
- Villamos, trolibusz és fogaskerekű ágazati vasúti műszaki előírás – Nemzeti előírás
VME-51-01-NE-2024/1-v1.0,
- Helyközi, közúttól elkülönített vasút (magasvasút, kéregvasút, mélyvezetésű vasút (metró, millenniumi földalatti vasút)) rendszerekre vonatkozó ágazati Vasúti Műszaki Előírás – Nemzeti előírás - VME-71-1-NE-2024/1-v1.0,
- az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról szóló 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet,
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzembentartói vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V. 8.) NFM rendelet, valamint
- a vasúti közlekedés biztonságára vonatkozó utasításrendszerek ismerete,
- a vasúti közlekedés biztonságának megteremtése, fenntartása,
- Jelzési, Forgalmi, Balesetvizsgálati és Végrehajtási Utasítások tartalmi követelményei,
- a forgalmi szolgálat szervezésének, irányításának, végzésének és ellenőrzésének szabályozása.

A képzéssel kapcsolatos adatok

1. A képzés megnevezése: általános forgalmi ismeretek
2. A képzés a Vasúti Hatósági Szervezetirányítási Kézikönyv 4.1.3 pontja alapján kerül megtartásra
3. A képzés minimális időtartama

Sorszám	A tanfolyam megnevezése	Minimálisan kötelező óraszám
1.	Általános forgalmi ismeretek	40

4. A képzéshez vizsgakövetelmény nem kapcsolódik.

II. Óraterv

Általános forgalmi ismeretek tanfolyam

Tantárgy típusa	Tantárgyak	Minimálisan kötelező óraszám
Elmélet	Általános fogalmak Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak	4
Elmélet	Biztonsági követelmények Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése	4
Elmélet	Vasúti jelzések Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás	6
Elmélet	Balesetvizsgálat rendszere	1
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: MÁV Zrt. Üzemirányító Központ	2
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: MÁV Zrt. Forgalomirányító Központ	2
Gyakorlat	Vasúti jelzések, Forgalmi szolgálat Helyszín: MÁV Zrt. Bp. Nyugati pu.	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések, Forgalmi szolgálat Helyszín: MÁV Zrt. Bp. Ferencváros	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések Helyszín: Istvántelek/szimulátor	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések, forgalomirányítás Helyszín: Száva kocsiszín/szimulátor, Forgalomirányító Központ	3
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M4 KFM	2
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M2-M3 KFM	3
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M1 Mexikói út	2
Gyakorlat	Balesetvizsgálat rendszere Helyszín: KBSZ	2

III. Általános módszertani útmutató a képzéshez

A tananyag egységei egymásra épülve egy olyan komplex jogi szemlélet kialakításában nyújtanak segítséget, amely biztosítja a résztvevők számára a vasúti közlekedési hatósági - különös tekintettel, a vasúti járművekkel kapcsolatos - eljárások, ellenőrzések jogszerű lefolytatását, a vasútbiztonsági ellenőrzésekkel kapcsolatos meghatározó alapismereteket, a vasúti hatósági eljárási keretszabályozás hazai rendszerben történő elhelyezését, összefüggéseit, eljárásait.

Az egyes témakörök az igények figyelembevételével a tantervben megjelölnél nagyobb óraszámokban is oktathatók. Az itt szereplő óraszámok a kötelezően előírt minimum óraszámokat jelentik.

Az elméleti tantárgyak eredményes oktatásához nélkülözhetetlen a változatos módszerekkel végzett szemléltetés.

A kivetített prezentációk mellett javasoljuk egyéb oktatási célú eszközök felhasználását.

A tanfolyamot meghirdető képző szervek nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, biztosítsák az elektronikus kapcsolattartást, adjanak tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló módszereket,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

A modulok tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan, a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet szerinti vasúti közlekedési hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, intézkedésre. A témaköröket olyan részletességgel kell bemutatni, hogy a hallgatók megfelelő alapismeretekkel rendelkezzenek napi munkájuk ellátásához.

A képzés során kiemelt célként kell tudatosítani a hallgatóval, hogy az ellenőrzés során tevékenységével nagymértékben hozzájárul a vasúti közlekedés biztonságának növeléséhez, a balesetmentes közlekedéshez.

IV. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója

A tantárgyak felsorolása

A. Általános fogalmak,

Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 2. § Általános fogalmak:

- Pályahálózat működtető
- Vasúti társaság
- Vállalkozó vasúti társaság
- Nyomtáv
- Keskeny nyomtáv
- Normál nyomtáv
- Széles nyomtáv
- Vasúti jármű
- Vasút-villamos (tram-train)
- Menetvonal
- Üzemi Menetrend
- Vasúti felépítmény/vasúti vágány
- Utazó vasúti munkavállaló
- Vasúti járművezető (Mozdonyvezető)
- Vonatkísérő
- Vonatszemélyzet
- Állomási személyzet
- Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak
- Országos vasúti pályahálózat

- Országos jelentőségű vasútvonalak
- Országos törzshálózati vasúti pálya
- Országos vasúti mellékvonal
- Egyéb vasútvonal
- Elővárosi vasúti pályahálózat
- Városi vasúti pályahálózat
- Vasút-villamos pályahálózat
- Saját célú vasúti pályahálózat
- Iparvágány
- Különleges kötőpályás közlekedési rendszer

Fogalmak/Forgalmi Utasítások

- Vonat
- Tolatás
- Szolgálati hely
- Nyílt vonal
- Egyszerű kitérő
- Átszelési kitérő
- Állomási személyzet
- Forgalmi szolgálattelvő
- Váltókezelő
- Tolatásvezető

B. Biztonsági követelmények, Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

Biztonsági Követelmények

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény:

- 30/A. §

- 80. § a vasúti közlekedési hatóság feladat- és hatásköre
- 80/A. § hiánypótlás, ügyintézési határidők

Nemzeti forgalmi szolgálat és – forgalomirányítási előírás

Nemzeti Ajánlás és Nemzeti Előírás VME-02-00-NE/NA-2024/1-v.1.0:

- I. Bevezetés
- II. Általános rendelkezések
- III. Jelzési előírások
- IV. Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás
- V. A vasúti közlekedés lebonyolítása
- VI. Az egyszerűsített forgalmi szolgálat bevezetésének előírásai
- VII. Záró rendelkezések

Rendkívüli események kezelése - Nemzeti ajánlás - VME-09-01-NA-2024/1-v.1.0:

- I. Előzmény
- II. Rendkívüli
- III. Fogalom meghatározások
- IV. Záró rendelkezések

A helyi közforgalmú vasúti műszaki előírások - Nemzeti előírás

VME-50-01-NE-2024/1-v1.0:

II. Tartalmi Rész

- 1 Általános rendelkezések
- 2 HKVME hatálya
 - 2.1 HKVME hatálya alá tartozó vasutak:
 - 2.2 Személyi és tárgyi hatály
 - 2.3 HKVME célja és alapvető szabályai
 - 4.6 Forgalmi utasítások, végrehajtásuk

Villamos, trolibusz és fogaskerekű ágazati vasúti műszaki előírás – Nemzeti előírás

VME-51-01-NE-2024/1-v1.0

II. Tartalmi Rész

- (1) - (7) bekezdés
- 3 Vasúti Jelző- és Biztosítóberendezések
 - 3.1 Vasúti jelzések, jelzők, jelzőeszközök, figyelmeztető jelek
- 8 Forgalmi szolgálat
 - 8.1 Menetrendek
 - 8.2 A vasúti közlekedés lebonyolítása
 - 8.3 Járművek kapcsolása
 - 8.4 Járműmegfutamodás elleni védelem
 - 8.5 Iparvágányok kiszolgálása
 - 8.6 Idegen vasutak és vállalatok vonatainak közlekedésére és tolatási műveleteire vonatkozó szabályok
 - 8.7 Váltók, jelzőberendezések használata
 - 8.8 A forgalom lebonyolításához kapcsolódó kereskedelmi tevékenység
- 9 Rendkívüli események

Helyközi, közúttól elkülönített vasút (magasvasút, kéregvasút, mélyvezetésű vasút (metró, millenniumi földalatti vasút)) rendszerekre vonatkozó ágazati Vasúti Műszaki Előírás – Nemzeti előírás - VME-71-1-NE-2024/1-v1.0

II. Tartalmi Rész

- (1) - (3) bekezdés
- 3 Metró, Millfav Biztosítóberendezések
 - 3.1 Vasúti jelzések, jelzők, jelzőeszközök, figyelmeztető jelek
- 8 Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás
 - 8.1 Általános követelmények
 - 8.1 Menetrendek
 - 8.2 A vasúti közlekedés lebonyolítása
 - 8.3 Tolatás
 - 8.4 Járművek kapcsolása
 - 8.5 Járműmegfutamodás elleni védelem
 - 8.6 Idegen vasutak és vállalatok vonatainak közlekedésére és tolatási műveleteire vonatkozó szabályok
 - 8.7 Váltók, jelző- és biztosítóberendezések használata
 - 8.8 A forgalom lebonyolításához kapcsolódó kereskedelmi tevékenység
- 9 Rendkívüli események

Az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról szóló 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet:

- 1. számú melléklet
 - Vasútiüzemi Munkák Biztonsági Szabályzata
- 2. számú melléklet
 - Vasútépítési és Fenntartási Munkavégzés Biztonsági Szabályzata

Vasúti közlekedés biztonságával összefüggő szabályzatok, utasítások

Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése

- Pályahálózat működtetői – vasúti társasági – biztonsági szabályzatok, utasítások, valamint
- a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók képzése.

(A vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók szakmai képzésének és vizsgáztatásának, a vasúti vizsgaközpont és képzőszervezetek működésének, a képzési engedély kiadásának, továbbá a vasúti járművezetői gyakorlat szabályairól szóló 19/2011. (V. 10.) NFM rendelet)

C. Vasúti Jelzések

Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag:

Vasúti jelzések

- Jelzési Utasítás
 - Jelzést adó eszközök és berendezések
 - Jelzők csoportosítása
 - Jelzőárbócok színezése

Forgalmi Szolgálat és Forgalomirányítás

- Forgalmi Utasítás
 - A forgalmi szolgálat szervezésének, irányításának, végzésének és ellenőrzésének szabályozása
 - Közlekedésszabályozó személyek
 - A közlekedésszabályozás rendszere
- Végrehajtási Utasítások
 - Állomási Végrehajtási Utasítások
 - Vonali Végrehajtási Utasítások
 - Egyéb Végrehajtási Utasítások

D. Balesetvizsgálat rendszere

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag:

- Közlekedésbiztonsági Szervezet
- Üzemeltető biztonsági szervezet
- A súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzemeltetői vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V. 8.) NFM rendelet;
- Balesetvizsgálati Utasítás.

E. Gyakorlat

A gyakorlati órák megtartása üzemi körülmények között a gyakorlat témájának megfelelő helyszínen történik.